
การพัฒนาชุดฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
สำหรับผู้บริหารหอผู้ป่วยศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
**The Development of a Training Package for Decision Making Skills on Nursing Administration
According to Sufficiency Economy Philosophy for Nursing Unit Managers at Her Royal
Highness Maha Chakri Sirindhorn Medical Center**

นางชุมพร จำแสง* อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. ศรีนวล สติจิตวิทยานันท์**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างชุดฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้บริหารหอผู้ป่วย (2) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารหอผู้ป่วย 16 คน และพยาบาลวิชาชีพ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) ชุดฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลสำหรับผู้บริหารหอผู้ป่วย (2) แบบประเมินประสิทธิภาพของตนเองในการตัดสินใจของผู้บริหารหอผู้ป่วย (3) แบบประเมินประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหารหอผู้ป่วยสำหรับพยาบาลวิชาชีพ สถิติที่ใช้คือสถิติทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า (1) ชุดฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลประกอบด้วย แผนการสอนการฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาล สถานการณ์ตัวอย่าง คู่มือการใช้ชุดฝึกทักษะการตัดสินใจ และแบบบันทึกการฝึกการตัดสินใจ (2) ประสิทธิภาพการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลของผู้บริหารหอผู้ป่วยหลังใช้ชุดฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการใช้ชุดฝึกอบรม

Abstract

The purposes of this research were: (1) to develop a training package for decision making skills on nursing administration according to sufficiency economy philosophy for nursing unit managers and (2) to compare the effectiveness of decision making on nursing administration before and after applying the training package for decision making skills on nursing administration according to sufficiency economy philosophy. The samples were sixteen nursing unit managers and thirty staff nurses who were nursing unit managers' assistants. Three research instruments were used: (1) the training package for decision making skills on nursing administration, (2) a self-assessment form for evaluating the effectiveness on decision making, and (3) an other assessment form for evaluating the effectiveness on decision making. Data were analyzed by paired t-test.

Major findings were as follows. 1. The training package for decision making skills consisted of a lesson plan for training decision making skills on nursing administration, selected simulations, a manual for applying decision making skills, and report form of decision making exercise. 2. The effectiveness of decision making skills after implementation was significantly higher than before performing the experiment

Keywords: Training packages, Decision making skills, Sufficiency economy, Philosophy nursing unit managers

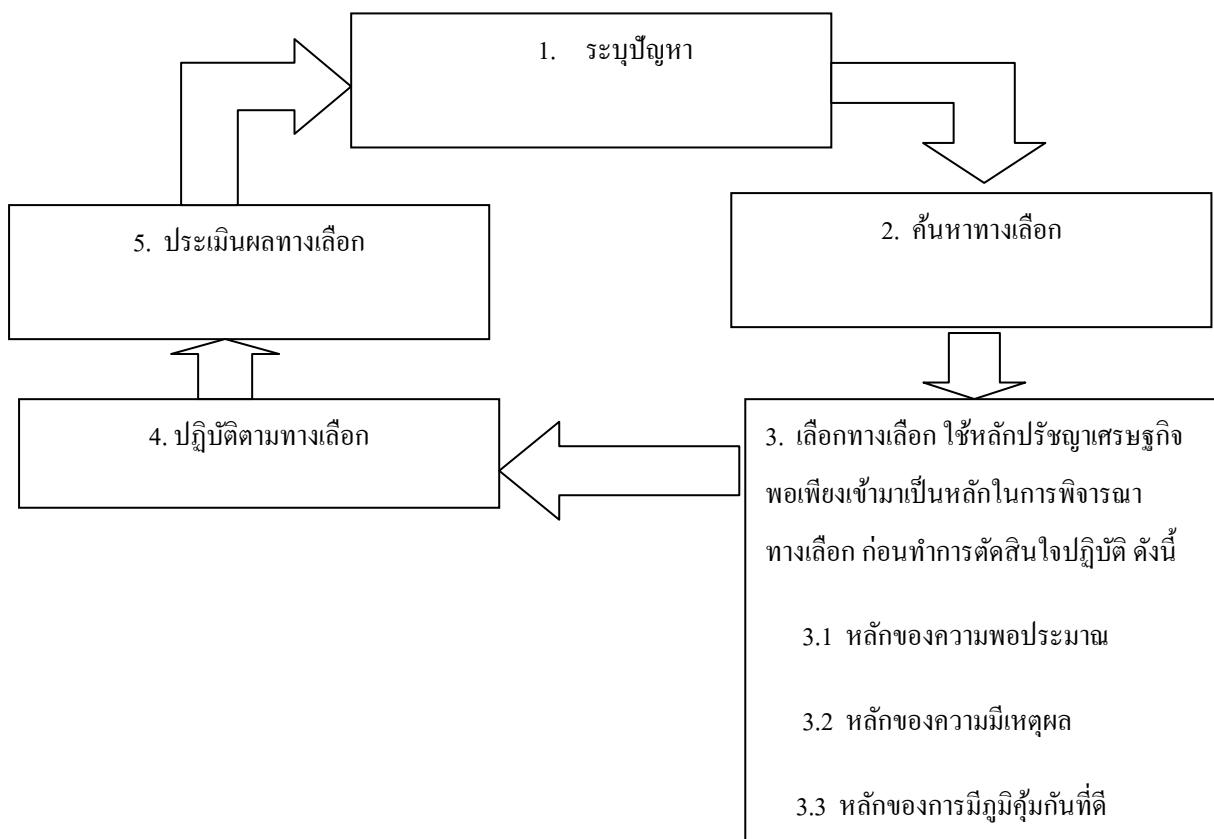
* มหาวิทยาลัยมหิดลศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

** รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช e-mail address sstit@hotmail.com

บทนำ

การตัดสินใจ เป็นกระบวนการที่สำคัญของการบริหาร เนื่องจากการตัดสินใจเป็นการปฏิบัติที่เกิดขึ้นจากการตกลงใจและสั่งการเพื่อให้มีการปฏิบัติงาน (Simon 1976) การตัดสินใจเป็นจุดเริ่มต้นของความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กร พงษ์รัตน์ บุญญานุรักษ์ (2538: 498) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารการพยาบาล ทุกระดับมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความก้าวหน้าและต่อการพัฒนาองค์การสุขภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานในองค์กรเกิดขึ้นได้ดีและมากน้อยเพียงใด มีผลมาจากความสามารถของผู้บริหารการพยาบาล สอดคล้องกับ Bessie (1998) ที่วิจัยพบว่าผู้บริหารการพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย คุณลักษณะประการสำคัญ คือ มีความสามารถตัดสินใจ (decisive) และมีทักษะการตัดสินใจ หัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นผู้บริหารระดับต้น (first line manager) เป็นบุคลากรที่มีความสำคัญที่สุดเพราะต้องรับผิดชอบหน่วยงานที่เป็นหัวใจของโรงพยาบาล (กุลยา ตันติผลาชีวะ 2539 อ้างถึงใน อวยพร สมใจ 2550) จากการวิจัยของสุกัลลักษณ์ สุกศรี (2548) พบว่า หัวหน้าหอผู้ป่วยที่มีทักษะการตัดสินใจ จะทำให้ผลการดำเนินงานในหอผู้ป่วยมีคุณภาพ การตัดสินใจผิดพลาดในบางสถานการณ์อาจมีผลเสียหายที่รุนแรงตามมา ดังนั้นการตัดสินใจจึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการบริหาร หากการตัดสินใจผิดพลาดในบางกรณี อาจส่งผลกระทบต่อชีวิตผู้รับบริการ ชื่อเสียงของโรงพยาบาล ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารการพยาบาลจึงจำเป็นต้องมีทักษะการตัดสินใจ (decision making skill) การเข้าสู่ตำแหน่งโดยไม่ได้ผ่านการเตรียมความพร้อมมาก่อนนั้นทำให้ผู้บริหารหอผู้ป่วยที่ถูกแต่งตั้ง และเข้ารับตำแหน่งใหม่ ขาดความมั่นใจในการบริหารงาน บางครั้งไม่กล้าตัดสินใจ เกิดการไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงาน หลีกเลี่ยงการพูดคุยเมื่อเกิดปัญหา ในบางเหตุการณ์มีการตัดสินใจโดยขาดหลักการ ขาดความรอบคอบ ซึ่งผลที่ตามมาก็คือ ความรู้สึกล้มเหลวในการทำงาน ความรู้สึกไม่มั่นใจในการบริหารงาน บุคลากรการพยาบาลเกิดความคับข้องใจ อันส่งผลกระทบต่อผู้รับบริการที่ได้รับบริการที่ไม่มีคุณภาพอีกด้วย (ฝ่ายการพยาบาล ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 2550) การน้อมนำกระแสพระราชดำริเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและการพัฒนาองค์กร จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพภายในองค์กร ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสว่า “เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ซึ่งประเด็นนี้ อนุปรมัย (2551) ได้นำเสนอแนวคิดเรื่อง สร้างพลังทีมงานตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้กล่าวว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดที่สามารถนำมาเป็นกรอบชี้แนะการดำเนินชีวิตของผู้คนทั้งหลายได้ ทั้งในระดับบุคคล ระดับครอบครัว และระดับสังคม ซึ่งรวมทั้งชุมชนและประเทศชาติด้วย จากความสำคัญของการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังที่กล่าวนี้ และประกอบกับนโยบายปัจจุบันของศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่เน้นการบริหารงานโดยใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าภายใต้ความจำกัดด้านทรัพยากรนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาชุดฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้ทฤษฎีการตัดสินใจซึ่งประยุกต์ตามแนวคิดกระบวนการตัดสินใจ 5 ขั้นตอนของ Douglass (Douglass 1996) และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2548) มาสังเคราะห์เป็นหลักการการตัดสินใจทางการบริการการพยาบาลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งหมายถึง การปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาการบริหารทางการพยาบาลโดยผ่านกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเลือกแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุด โดยมีหลักการพิจารณาทางเลือก ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล

และการมีภูมิคุ้มกัน โดยมีเงื่อนไขการมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไขพื้นฐาน เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานและขององค์กรบนพื้นฐานของความพอประมาณ ความพอดีแก่บริบทของโรงพยาบาล ส่งเสริมให้ผู้บริหารหรือผู้ป่วยได้รับความเชื่อมั่นศรัทธาจากผู้ได้บังคับบัญชา อีกทั้งยังนำไปประกอบในการพิจารณาคุณสมบัติและคุณลักษณะของผู้บริหารหรือผู้ป่วย รวมถึงเป็นแนวทางในการพัฒนา ตลอดจนเตรียมผู้บริหารการพยาบาลอันจะเอื้อประโยชน์สูงสุดให้แก่วิชาชีพอีกด้วย ดังแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

แผนภูมิการบูรณาการทฤษฎีการตัดสินใจของ Douglass (Douglass 1996) และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างชุดฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้บริหารหรือผู้ป่วย ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในความคิดเห็นผู้บริหารหรือผู้ป่วยและพยาบาล ก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาล

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and development) ใช้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม วัดก่อนและหลังการทดลอง (The Pre test-Post test Design) โดยศึกษาที่ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งทำการทดลองในระหว่างวันที่ 1 กันยายน ถึง 15 ตุลาคม 2552 ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ศึกษาและวิเคราะห์สภาพการณ์ ผู้วิจัยทำการศึกษาและวิเคราะห์สภาพการณ์ของปัญหาและความต้องการพัฒนาทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาล
- 1.2 พัฒนาชุดฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาล ผู้วิจัยได้สร้างชุดฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลสำหรับผู้บริหารหรือผู้ป่วยตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.3 ศึกษาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลสำหรับผู้บริหารหรือผู้ป่วยตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลองแบบ วัดก่อนและหลัง (The pre test - post test design)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มี 2 กลุ่ม คือ

1. ผู้บริหารหรือผู้ป่วย

ประชากร ได้แก่ หัวหน้าหรือผู้ป่วย รองหัวหน้าหรือผู้ป่วย หรือพยาบาลประจำการ ซึ่งปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการพยาบาลผู้ป่วยทั้งหมด จำนวน 20 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าหรือผู้ป่วย รองหัวหน้าหรือผู้ป่วย หรือพยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานที่แทนหัวหน้าหรือผู้ป่วยในการบริหารหรือผู้ป่วย ซึ่งเป็นผู้ที่ยินยอมเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 16 คน

2. พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ประชากร จำนวน 130 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลที่มีอายุงานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้บริหารหรือผู้ป่วยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง คัดเลือกโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง คือ ชุดฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้บริหารหรือผู้ป่วย ประกอบด้วย

1. แผนการสอน เรื่อง การฝึกทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้บริหารหรือผู้ป่วย ประกอบด้วยบรรยายเสริมความรู้ เกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารการพยาบาล ปัญหาทางการบริหารการพยาบาล 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารบุคลากร ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ความสำคัญของการตัดสินใจแก้ปัญหาทางการบริหารการพยาบาล หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการนำมาใช้ในการบริหารทางการพยาบาล การฝึกทักษะการตัดสินใจจากสถานการณ์ตัวอย่างซึ่งสร้างมาจากเหตุการณ์ของปัญหาทางการบริหารการพยาบาลที่ผู้บริหารหรือผู้ป่วยได้ให้ข้อมูลไว้ในการสำรวจความพึงพอใจในงานของบุคลากรฝ่ายการพยาบาล การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงบนหอผู้ป่วย เพื่อพัฒนาให้มีทักษะในการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาล

2. คู่มือการใช้ชุดฝึกทักษะการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้ป่วย เพื่อใช้สำหรับเป็นแนวทางในการฝึกปฏิบัติงานของผู้บริหารหรือผู้ป่วยประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการบริหาร ความรู้เกี่ยวกับการตัดสินใจแก้ปัญหา ขั้นตอนการตัดสินใจ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาล และตัวอย่างแบบบันทึกสถานการณ์การตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลของบริหารหรือผู้ป่วย

3. แบบบันทึกสถานการณ์การตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลของผู้บริหารหอผู้ป่วยบนหอผู้ป่วย สำหรับให้ผู้บริหารหอผู้ป่วยที่ใช้ชุดฝึกอบรม ใช้บันทึกสถานการณ์การตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลทั้ง 3 ด้าน ที่พบในระหว่างฝึกปฏิบัติจริงในหอผู้ป่วยโดยนำแนวคิดกระบวนการตัดสินใจของดักลาส(Douglass 1996) และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการสร้างแบบบันทึกสถานการณ์การตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลของผู้บริหารหอผู้ป่วย ลักษณะแบบบันทึกเป็นแบบเขียนบรรยายสั้น ๆ ตามหัวข้อ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. แบบประเมินประสิทธิภาพของตนเองในการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลของผู้บริหารหอผู้ป่วย (pre-test/post-test)
2. แบบประเมินประสิทธิภาพในการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลของผู้บริหารหอผู้ป่วย สำหรับพยาบาลวิชาชีพซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของกลุ่มตัวอย่าง (pre-test/post-test)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ช่วยให้ผู้บริหารทางการพยาบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญ มีการกระตุ้น ส่งเสริม และพัฒนาให้มีการใช้กระบวนการตัดสินใจ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารและการคำนึงถึงหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการยึดถือปฏิบัติก่อนการตัดสินใจเพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน
2. เป็นแนวทางในการนำไปประกอบการพิจารณาคุณสมบัติและคุณลักษณะของผู้บริหารทางการพยาบาล
3. เป็นแนวทางในการพัฒนา ตลอดจนเตรียมความพร้อมของผู้บริหารการพยาบาลก่อนเข้าสู่ตำแหน่งทางการบริหาร

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นตอนการทดลอง
 - 1.1. เสนอโครงการฝึกอบรม “โครงการฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้บริหารหอผู้ป่วย”ขอความเห็นชอบจากฝ่ายการพยาบาล และเสนอโครงการต่อผู้อำนวยการศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
 - 1.2. เตรียมเครื่องมือและเอกสารที่ใช้ในการวิจัย เตรียมวิทยากรในการฝึกอบรม
 - 1.3. เตรียมสถานที่ สำหรับการฝึกอบรม
 - 1.4. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนด ประชุมชี้แจงให้ทราบถึงข้อตกลงและการยินยอมในการเข้าร่วมวิจัย
 - 1.5. ทำการประเมินประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหารหอผู้ป่วยจากพยาบาลวิชาชีพซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการทดลอง 1 วัน
2. ขั้นตอนการทดลอง
ดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

2.1 ประเมินประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหารหอผู้ป่วยโดยใช้แบบประเมินประสิทธิภาพของตนเองในการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลของผู้บริหารหอผู้ป่วย ก่อนเริ่มดำเนินการอบรม และให้เวลาในการตอบแบบสอบถามเป็นเวลา 30 นาที แล้วจึงทำการเก็บแบบสอบถามคืนทั้งหมด

2.2 ดำเนินการฝึกอบรมในห้องประชุม 1 วันโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์บรรยายเสริมความรู้เรื่อง ความสำคัญของการบริหารการพยาบาล ปัญหาทางการบริหารการพยาบาล 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารบุคลากร ด้านการบริหารงานทั่วไปและด้านการบริหารอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ความสำคัญของการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาล หลักคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการนำมาใช้ในการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาล วิทยากรบรรยายสถานการณ์ตัวอย่าง ด้านปัญหาการบริหารการพยาบาลและอธิบายทักษะการตัดสินใจด้านการบริหารการพยาบาลโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมชุดฝึกอบรมได้เข้าใจและเห็นภาพการประยุกต์ใช้ที่ชัดเจนขึ้นสำหรับการฝึกทักษะการตัดสินใจในขณะฝึกอบรม

2.3 ฝึกตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์ตัวอย่าง แบ่งกลุ่มๆละ 4 คน เพื่อฝึกทักษะการตัดสินใจ วิทยากรเป็นที่ปรึกษา ตอบข้อสงสัยขณะทำกลุ่ม ผู้เข้าร่วมชุดฝึกอบรมทั้งหมดร่วมกันแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการตัดสินใจ จากสถานการณ์ตัวอย่างพร้อมนำเสนอผลการอภิปรายกลุ่มและแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างกัน หลังจากทีตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการทำกิจกรรมกลุ่ม วิทยากรแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ให้ข้อเสนอแนะ

2.4 วิทยากรบรรยายสรุปผลการเรียนรู้ ผลการฝึกการตัดสินใจตามชุดฝึกอบรมที่กำหนดให้และสรุปการใช้กระบวนการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.5 ผู้เข้าร่วมชุดฝึกอบรมทั้งหมดฝึกปฏิบัติจริงบนหอผู้ป่วย พร้อมบันทึกสถานการณ์ปัญหาที่พบและการตัดสินใจให้ได้ครบทุกด้านการบริหารการพยาบาลอย่างน้อย 3 สถานการณ์โดยใช้แบบบันทึกสถานการณ์การตัดสินใจทางการบริหารของผู้บริหารหอผู้ป่วย ใช้เวลา 6 สัปดาห์ในการฝึกปฏิบัติ มีการติดตามเยี่ยมการฝึกทักษะ ทำการประชุมกลุ่ม 2 สัปดาห์ต่อครั้งในห้องประชุมโดยผู้วิจัยพร้อมทั้งเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำในการใช้คู่มือการฝึกปฏิบัติบนหอผู้ป่วย ให้กำลังใจและกระตุ้นให้มีการใช้ทักษะการตัดสินใจตามกระบวนการตัดสินใจ

3. ขึ้นประเมินผลการทดลอง

ผู้วิจัยทำการประเมินประสิทธิภาพของการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้บริหารหอผู้ป่วย โดย

3.1 ผู้วิจัยแจกแบบประเมินประสิทธิภาพของตนเองในการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลหลังใช้ชุดฝึกอบรมของผู้บริหารหอผู้ป่วย (post-test) และแจกแบบประเมินประสิทธิภาพการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลหลังใช้ชุดฝึกอบรมของผู้บริหารหอผู้ป่วย สำหรับพยาบาลวิชาชีพซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของกลุ่มตัวอย่าง (post-test) เมื่อสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติบนหอผู้ป่วย 6 สัปดาห์

3.2 ผู้วิจัยทำการติดตามแบบบันทึกสถานการณ์การตัดสินใจทางการบริหาร การพยาบาลของผู้บริหารหอผู้ป่วยคืนภายหลังเสร็จสิ้นการฝึกปฏิบัติทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลบนหอผู้ป่วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนประเมินประสิทธิภาพของตนเองในการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลก่อนและหลังใช้ชุดฝึกอบรมของผู้บริหารหอผู้ป่วย (pre-test/post-test) และคะแนนประเมินประสิทธิภาพในการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลก่อนและหลังใช้ชุดฝึกอบรมของผู้บริหารหอผู้ป่วย สำหรับพยาบาลวิชาชีพซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของกลุ่มตัวอย่าง (pre-test/post-test) โดยใช้สถิติทดสอบ ที (Paired t-test) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย ปรากฏผล ดังนี้

1. การศึกษาและวิเคราะห์สภาพการณ์ของปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจ ผลเป็นดังนี้คือ ปัญหาในการบริหารงานการพยาบาลที่พบบ่อยเป็นเรื่องเกี่ยวกับการขาดอัตรากำลังของบุคลากรจากสาเหตุการลาประเภทต่างๆ และภาระงานที่มากเกินไป ปัญหาด้านการสื่อสารระหว่างทีมสุขภาพ ความขัดแย้งระหว่างผู้ร่วมงาน และปัญหาด้านความไม่เพียงพอของอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ที่จำเป็นต่อการให้บริการผู้ป่วย อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ชำรุดและรอการดำเนินการซ่อมที่นานเนื่องจากขั้นตอนการปฏิบัติงานขององค์กรที่ซ้ำซ้อน การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าคุ้มทุน ผู้บริหารหอผู้ป่วยต้องการพัฒนาตนเองในด้านการบริหารการพยาบาลโดยเฉพาะด้านการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลในหอผู้ป่วย

2. การพัฒนาชุดฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาล ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดฝึกอบรมที่ประกอบด้วย แผนการสอนเรื่องการฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาล สถานการณ์ตัวอย่างในการฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาล คู่มือการใช้ชุดฝึกทักษะการตัดสินใจของผู้บริหารหอผู้ป่วย แบบบันทึกสถานการณ์การตัดสินใจของผู้บริหารหอผู้ป่วยขณะฝึกปฏิบัติจริงในหอผู้ป่วย แบบประเมินประสิทธิภาพของตนเองในการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลของผู้บริหารหอผู้ป่วยและแบบประเมินประสิทธิภาพในการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลของผู้บริหารหอผู้ป่วยสำหรับพยาบาลวิชาชีพผู้ได้บังคับบัญชา โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ทำการตรวจสอบดัชนีคุณภาพของชุดฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ของค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาที่ยอมรับได้ เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาของแบบประเมินประสิทธิภาพของตนเองในการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลของผู้บริหารหอผู้ป่วย เท่ากับ 0.83 และค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาของแบบประเมินประสิทธิภาพการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลของผู้บริหารหอผู้ป่วย สำหรับพยาบาลผู้ได้บังคับบัญชา เท่ากับ 0.93 นอกจากนี้เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความเที่ยงของของแบบประเมินประสิทธิภาพของตนเองในการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลของผู้บริหารหอผู้ป่วย เท่ากับ 0.96 และค่าดัชนีความเที่ยงของแบบประเมินประสิทธิภาพการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลของผู้บริหารหอผู้ป่วย สำหรับพยาบาลผู้ได้บังคับบัญชา เท่ากับ 0.97

3. ประสิทธิภาพการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารหอผู้ป่วย ผลเป็นดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์การประเมินประสิทธิภาพของตนเองในการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารหอผู้ป่วยหลังการทดลองโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 และก่อนการทดลองโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 ซึ่งแตกต่างกันอย่างไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองด้านการบริหารงานทั่วไปมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลองมากกว่าด้านอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 4.38 และค่าเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 4.19 ซึ่งแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

 ตาราง

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนประสิทธิภาพของตนเองในการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารหอผู้ป่วยก่อนและหลังได้รับการฝึกอบรม

ประสิทธิภาพในการตัดสินใจ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t	Sig.
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการบริหารบุคลากร	4.31	4.31	4.40	.47	1.26	.23
ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.19	4.19	4.38	.49	1.54	.14
ด้านการบริหารอุปกรณ์ เครื่องมือ	4.41	4.41	4.27	.47	-1.60	.13
ประสิทธิภาพในการตัดสินใจโดยรวม	4.31	4.31	4.35	.45	.59	.56

$p^* < .05$

3.2 ผลการวิเคราะห์การประเมินประสิทธิภาพในการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารหอผู้ป่วยตามความคิดเห็นของพยาบาลวิชาชีพผู้ได้บังคับบัญชาของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 และก่อนการทดลองโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองด้านการบริหารอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลองมากกว่าด้านอื่นๆ ดังตาราง

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนประสิทธิภาพในการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารหอผู้ป่วยตามความคิดเห็นของพยาบาลวิชาชีพก่อนและหลังได้รับการฝึกอบรม

ประสิทธิภาพในการตัดสินใจ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการบริหารบุคลากร	3.95	.55	4.35	.48	2.75	.01*
ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.95	.49	4.35	.50	2.95	.01*
ด้านการบริหารอุปกรณ์ เครื่องมือ	3.86	.54	4.38	.52	3.61	.001*
ประสิทธิภาพในการตัดสินใจโดยรวม	3.92	.48	4.36	.47	3.36	.002*

$p^* < .05$

การอภิปรายผล

1. ชุดฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้บริหารหอผู้ป่วยศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งประกอบไปด้วย แผนการสอน เรื่อง การฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้บริหารหอผู้ป่วย คู่มือการใช้ชุดฝึกทักษะการตัดสินใจของผู้บริหารหอผู้ป่วย แบบบันทึกสถานการณ์การตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลของผู้บริหารหอผู้ป่วยบนหอผู้ป่วย แบบประเมินประสิทธิภาพของตนเองในการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลก่อนและหลังใช้ชุดฝึกอบรมของผู้บริหารหอผู้ป่วย และแบบประเมินประสิทธิภาพในการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลก่อนและหลังใช้ชุดฝึกอบรมของผู้บริหารหอผู้ป่วยสำหรับพยาบาลวิชาชีพซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของกลุ่มตัวอย่าง มีคุณภาพเหมาะสมสำหรับเป็นเครื่องมือในการฝึกทักษะการตัดสินใจของผู้บริหารหอผู้ป่วย โดยที่ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาและค่าดัชนีความเที่ยงของเครื่องมือของชุดฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และจากการที่ผู้บริหารหอผู้ป่วยได้รับความรู้เกี่ยวกับความสำคัญและกระบวนการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาล ความรู้ด้านการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาล และได้มีการฝึกทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาล ทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาเห็นว่าผู้บริหารหอผู้ป่วยมีทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลที่สูงขึ้น (ตารางที่ 2) สอดคล้องกับการศึกษาของศุภลักษณ์ ศุภศรี (2548) ที่พบว่าโปรแกรมฝึกทักษะการตัดสินใจสำหรับผู้บริหารหอผู้ป่วยช่วยให้ผู้บริหารหอผู้ป่วยมีทักษะการตัดสินใจสูงขึ้น และผลการศึกษาของนันทนา รุ่งแสง (2546) ที่ศึกษาพบว่า โปรแกรมการฝึกทักษะการเจรจาต่อรองด้านการบริหารการพยาบาลสำหรับผู้บริหารหอผู้ป่วยที่ประกอบไปด้วย การบรรยายเสริมความรู้ ทดลองฝึก และทดลองในสถานการณ์จริง นั้น ส่งผลให้สัมพันธภาพระหว่างผู้บริหารหอผู้ป่วยกับบุคลากรสูงกว่าก่อนใช้โปรแกรม และสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ใช้โปรแกรม

2. ประสิทธิภาพการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลของผู้บริหารหอผู้ป่วยหลังการใช้ชุดฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้บริหารหอผู้ป่วย สูงกว่าก่อนการใช้ชุดฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาล โดยจากผลการประเมินของผู้ได้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการบริหารงานของผู้บริหารหอผู้ป่วยเป็นผู้ประเมิน พบว่า ประสิทธิภาพการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลของผู้บริหารหอผู้ป่วยหลังและก่อนการใช้ชุดฝึกอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้บริหารหอผู้ป่วย มีประสิทธิภาพการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลหลังการทดลอง สูงขึ้นทุกด้าน แสดงว่าชุดฝึกอบรมนี้ส่งผลให้ประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารหอผู้ป่วยสูงขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของศุภลักษณ์ ศุภศรี (2548) ที่พบว่าโปรแกรมฝึกทักษะการตัดสินใจสำหรับผู้บริหารหอผู้ป่วยช่วยให้ผู้บริหารหอผู้ป่วยมีทักษะการตัดสินใจสูงขึ้น จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญว่า ผู้บริหารหอผู้ป่วยประเมินประสิทธิภาพการตัดสินใจของตนเองหลังการทดลอง และก่อนการทดลองโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะผู้บริหารหอผู้ป่วยคิดว่าตนได้ปฏิบัติตามแนวทางแล้วและก็ยังคงปฏิบัติอยู่ นอกจากนี้แล้วอาจเนื่องมาจากนโยบายของโรงพยาบาลที่เน้นการบริหารจัดการอย่างคุ้มค่า คุ้มทุนในทุกด้านซึ่งเป็นการสนับสนุนให้ผู้บริหารหอผู้ป่วยได้ใช้ทักษะการตัดสินใจที่เหมาะสม อีกทั้งในการตัดสินใจของพยาบาลนั้นมาจากเอกลักษณ์ของวิชาชีพการพยาบาลที่เกิดจากการเรียนรู้ การปลูกฝัง จรรยาบรรณของวิชาชีพที่เป็นสิ่งยึดปฏิบัติและถ่ายทอดกันมาอย่างจริงจังและเข้มงวด (สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ มปป.: 5) พยาบาลทุกคนจึงพึงปฏิบัติตามจรรยาบรรณพยาบาล ของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย (2546)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล ควรมีการนำชุดฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลไปใช้สำหรับเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตำแหน่งทางการบริหารการพยาบาล และพัฒนาสมรรถนะด้านการตัดสินใจแก่ผู้บริหารการพยาบาล โดยกำหนดเป็นนโยบายทางการบริหารของฝ่ายการพยาบาล

2. ชุดฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาล ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้บริหารหรือผู้ป่วย สามารถนำไปใช้ในโรงพยาบาลหรือหน่วยงานอื่น ๆ ได้เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารทางการพยาบาล แต่วิทยากรต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้และเข้าใจ อย่างลึกซึ้งในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งมีความรู้ด้านการบริหารการพยาบาล ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการฝึกอบรม

3. โรงพยาบาลวิชาชีพทุกคนควรได้รับการสนับสนุนให้มีการนำความรู้ ความเข้าใจตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการพัฒนาชุดฝึกอบรมทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาล ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้บริหารหรือผู้ป่วย ในหน่วยงานอื่น เช่น โรงพยาบาลชุมชน หรือโรงพยาบาลศูนย์ เป็นต้น

2. ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลของผู้บริหารหรือผู้ป่วย

3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้ป่วย หรือผู้บริหารหน่วยงานอื่น ๆ ในโรงพยาบาล

4. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาชุดฝึกอบรมทักษะในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทั่วไปสำหรับผู้บริหารระดับต้นและระดับอื่น ๆ

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.ศรินทร์ลา สถิตวิทยานันท์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ อุปรมย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สมถวิล วิจิตรวรรณ รวมทั้งคณาจารย์ สาขาวิชา พยาบาลศาสตร์ทุกท่าน ที่ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา คำแนะนำชี้แนะแนวทางและให้การสนับสนุนแหล่งค้นคว้า แหล่งข้อมูล ทั้งเอกสาร ตำราต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์ในแต่ละขั้นตอนได้อย่างราบรื่น ผู้วิจัยรู้สึกประทับใจในความ กรุณาของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วันเพ็ญ ภิญโญภาสกุล ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณา ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ของเครื่องมือ และให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ ในการเก็บข้อมูล ขอขอบพระคุณหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติที่กรุณาให้ทดลอง เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ และขอบพระคุณผู้บริหารหอผู้ป่วย พยาบาลวิชาชีพและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านในศูนย์ การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่กรุณาให้ข้อมูลและช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี และขอขอบคุณสำนักบัณฑิตศึกษาที่ให้ทุนสนับสนุนส่วนหนึ่งในการทำวิจัยครั้งนี้

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอขอบพระคุณและซาบซึ้งในในกำลังใจของคุณพ่อ คุณแม่ และสามีที่คอยเป็นกำลังใจ ให้การช่วยเหลือดูแล สนับสนุน ส่งเสริมเสมอมาทำให้ผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ชุมพร น้าแสง

บรรณานุกรม

คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2548)

เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นันทนา รุ่งสง (2546) การพัฒนาโปรแกรมฝึกทักษะการเจรจาต่อรองด้านบริหารการพยาบาลสำหรับผู้บริหารหอผู้ป่วย

วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล. คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประดิษฐ์ อุดมย์ (2551). *สร้างพลังทีมงานตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง* นนทบุรี ศูนย์ฝึกอบรมเทคโนโลยีการพิมพ์แห่งชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ฝ่ายการพยาบาลศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี (2550) สรุปความพึงพอใจในงานของบุคลากรฝ่ายการพยาบาล ปี 2550 (อัดสำเนา.)

พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2538) การประกันคุณภาพการพยาบาล ชลบุรี วังใหม่บุปผารินทร์.

ศุภลักษณ์ ศุภศรี (2548) ผลของโปรแกรมฝึกทักษะการตัดสินใจทางการบริหารการพยาบาลของผู้บริหารหอผู้ป่วยต่อคุณภาพของหอผู้ป่วย โรงพยาบาลอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล. คณะพยาบาลศาสตร์ชื่อคณะ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย (2546) *จรรยาบรรณพยาบาล ฉบับปีพุทธศักราช 2546* กรุงเทพมหานคร ม.ป.ท.

สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ. (ม.ป.ป.) *แนวทางการบริหารจัดการเพื่อสร้างประสิทธิผลองค์กรพยาบาล*. ค้นคืนวันที่ 15

ธันวาคม 2552 จาก <http://www.tnc.or.th>

อวยพร สมใจ. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของหัวหน้าหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลจังหวัดภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารโรงพยาบาล.

สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Bessie, L. Marquis and Carol J. Huston .(1998). *Management Decision Making for Nurses* 3rd ed.

New York: Lippincott-Raven.

Douglass, Laura Mae .(1996). *The Effective Nurse Leader and Manager* 5th ed. Missouri: Mosby-year Book.

Simon, Herbert A .(1976). *Administrative Behavior* 3rd ed.. New York: The Free Press.